

Innhenting og håndtering av

POLITIATTESTER

Veileder for IDRETTSLAG
i Norges idrettsforbund og
olympiske og paralympiske komité

Hva skal idrettslaget gjøre?

- Styret skal avkreve politiattest av alle ansatte og frivillige som skal utføre oppgaver for idrettslaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.
- Styret skal oppnevne en person som er ansvarlig for å håndtere ordningen med politiattest i idrettslaget. Det skal også oppnevnes en vararepresentant.
- Styret må informere om ordningen på idrettslagets hjemmeside. Der skal også navn og kontaktinfo på personene som skal håndtere ordningen i idrettslaget, fremgå.
- Idrettslaget må fastsette hvilke oppgaver og hvilke personer som er omfattet av ordningen.
- Den styreoppnevnte skal informere de(n) aktuell(e) personen(e) om at de(n) må ha politiattest.
- Den styreoppnevnte skal sende inn søknad om politiattest til politiet. Søknaden må undertegnes av den aktuelle personen og av den styreoppnevnte. Attesten sendes fra politiet til den enkelte søker.
- Alle som skal ha politiattest må fremvise attesten for den styreoppnevnte.
- Den styreoppnevnte skal lagre opplysninger om hvilke personer som er avkrevd politiattest, at attesten er fremvist og dato for fremvisningen. Selve attesten beholdes av søkeren.
- Idrettslaget skal ikke gi oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming til personer som ikke fremviser politiattest eller som har anmerkninger på attesten.
- Idrettslaget kan når som helst kontakte NIF for råd og veiledning i disse sakene på telefon 800 30 630 eller på e-post til politiattest@idrettsforbundet.no.

Politisk begrunnelse

Idretten skal være et trygt sted å være for alle, og særlig for barn. Dessverre har det i dagens samfunn vist seg nødvendig å kontrollere voksne som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige. Stadig flere institusjoner og virksomheter har innført politiattest, og frivillig sektor følger etter. Idrettsstyret ønsker aktivt å motarbeide seksuelle overgrep innen idretten og ser på innføringen av politiattest som et virkemiddel for å begrense muligheten for slike overgrep.

Idrettsstyret har valgt å gjøre ordningen obligatorisk for at det skal være lik rett til lik beskyttelse for alle barn, og for i størst mulig grad å fjerne vilkårlig, skjønnsmessig behandling av et såpass følsomt tema.

Det har vært Idrettsstyrets ønske at ordningen med politiattester i idretten ikke unødig skal belaste organisasjonen, ikke mistenkeliggjøre eller stigmatisere enkeltpersoner eller begrense idrettslagenes primære oppgave – å skape idrettsglede og meningsfylte fellesskap.

Bakgrunn

Idrettsstyret har med hjemmel i strafferegistreringsforskriften § 12 nr.4 p) vedtatt at alle idrettslag fra og med 1. januar 2009 plikter å innhente politiattest for personer som skal utføre oppgaver for laget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming. Dette omfatter både personer som skal påta seg nye oppdrag for laget og personer som er i et løpende oppdrags-/ansettelsesforhold for laget.

Idrettsstyret har tatt denne beslutningen for å sikre at alle mindreårige og mennesker med utviklingshemming i norsk idrett får lik rett til lik beskyttelse. For idrettsstyret er det et overordnet ønske at norsk idrett skal være et trygt sted å være for alle.

Det er bare idrettslagets hovedstyre som kan avkreve politiattest og ikke grupper eller utvalg i laget.

Hvilke opplysninger fremgår av politiattesten?

Politiattesten inneholder opplysninger om en person for tiden er siktet/tiltalt eller som tidligere er ilagt forelegg/dømt for brudd på enkelte bestemmelser i straffeloven om seksualforbrytelser.

Idrettslaget har ikke anledning til å be personen om å innhente politiattest for andre straffbare forhold.

Hvem er omfattet av ordningen?

Politiattest skal avkreves av personer som skal utføre oppgaver for idrettslaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming. Med mindreårige menes barn og unge under 18 år.

Personen behøver ikke være ansatt eller skulle ansettes i idrettslaget. Det avgjørende er om vedkommende skal utføre oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.

Det er ikke et krav at personen mottar lønn for oppdraget. Ulønnet frivillig aktivitet omfattes også av ordningen.

Personer under 18 år skal også avkreves politiattest. Den nedre grense er 15 år.

Det er ikke enhver kontakt med mindreårige/ mennesker med utviklingshemming som gir anledning til å avkreve politiattest. At personen har befatning med barn er ikke tilstrekkelig. Oppgaven må innebære et tillits- eller ansvarsforhold. Med dette menes normalt at:

- oppgaven vil gi eller sette personen i en **posisjon** i forhold til mindreårige/mennesker med utviklingshemming som muliggjør overgrep, og at
- oppgaven vil gi eller sette personen i en slik posisjon over noe **tid**, enten sammenhengende eller flere ganger med jevne mellomrom.

Trenere, instruktører og lagledere som skal ha direkte kontakt med mindreårige eller mennesker med utviklingshemming vil være omfattet av ordningen.

Det er alltid personens faktiske oppgaver og funksjon som må vurderes, og ikke tittelen.

Dersom personen påtar seg andre oppgaver i samme idrettslag, f.eks. for et nytt lag etter en sesong, er det ikke nødvendig å avkreve ny politiattest. Påtar personen seg oppgaver for et annet idrettslag, må vedkommende fremvise politiattest hos det nye idrettslaget. Det samme gjelder dersom personen har vært borte fra idrettslaget i en periode og igjen påtar seg nye oppgaver for idrettslaget.

Om en person er omfattet av ordningen eller ikke, må alltid vurderes fra gang til gang. Dersom idrettslaget er i tvil, bør det heller sjekke en gang for mye enn en gang for lite, men idrettslaget kan ikke avkreve politiattest av enhver person idrettslaget måtte ønske. Det må foreligge et ansvars- eller tillitsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.

Se nærmere om dette på NIFs hjemmeside www.idrett.no/politiattest.

Hvordan innhentes politiattesten?

Idrettslaget er pålagt å hente inn politiattest av de som skal påta seg et oppdrag for idrettslaget.

Den aktuelle personen må undertegne på et eget søknadsskjema som leveres til idrettslaget, se nedenfor. Søknadsskjemaet kan lastes ned fra www.politi.no eller fra www.idrett.no/politiattest. Idrettslaget må også undertegne på skjemaet før det sendes til det lokale politikammeret. Idrettslaget bør sende flere søknader i en samlet bunke til politikammeret.

Behandlingen av en søknad om politiattest kan ta noe tid. Søknad bør sendes i god tid før det aktuelle oppdraget starter. Idrettslaget har ikke anledning til å sette person til oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming før politiattest er blitt fremvist.

Politiet sender attesten til den aktuelle personen som ordinær post. Når attesten er mottatt må vedkommende fremvise attesten for idrettslaget.

Innhenting av politiattest er gratis.

Idrettslagets håndtering av politiattester

Idrettslagets informasjon til medlemmer, ansatte og frivillige

Idrettslaget skal informere om ordningen til alle medlemmer/foresatte. Det samme gjelder frivillige og ansatte. Idrettslaget skal også informere om ordningen på sin hjemmeside. NIF har utarbeidet et standardskriv og standardtekst til bruk på hjemmesiden som kan lastes ned fra NIFs hjemmeside www.idrett.no/politiattest.

Oppnevning av en person med vara som håndterer politiattester

Idrettslagets styre må oppnevne en person som er ansvarlig for håndtering av saker knyttet til politiattester (den styreoppnevnte) samt en vararepresentant. Dette skal enten være to styremedlemmer i hovedstyret eller et styremedlem i hovedstyret og daglig leder. Begge kjønn skal være representert og begge navn og kontaktinfo skal fremgå på idrettslagets hjemmeside. Begge representanter har taushetsplikt overfor uvedkommende i forhold til de opplysninger de får kjennskap til. Se nærmere om dette på NIFs hjemmeside www.idrett.no/politiattest.

Hvordan behandler idrettslaget en politiattest uten anmerkning?

En attest uten anmerkninger skal fremvises for den styreoppnevnte, eventuelt vararepresentanten. Dersom verken den styreoppnevnte eller vararepresentanten er tilgjengelig, skal attesten fremvises for styrets leder. Attesten skal bare fremvises og skal aldri lagres hos idrettslaget.

Dersom det ikke er mulig med en personlig fremvisning kan attesten sendes i posten, men bare etter en særskilt avtale med den styreoppnevnte. Etter at den styreoppnevnte har sett attesten, skal den returneres per post eller umiddelbart destrueres.

Den styreoppnevnte skal skriftlig nedtegne opplysninger om hvilke personer som på hvilket tidspunkt har fremvist politiattester uten anmerkning. Disse opplysningene må lagres på en forsvarlig måte.

Hvordan behandler idrettslaget en politiattest med anmerkning?

En attest med anmerkninger betyr at den aktuelle personen har en dom eller for tiden er tiltalt/siktet for seksualforbrytelser. Vedkommende skal derfor ikke settes til oppgaver i idrettslaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.

En attest med anmerkninger skal fremvises for den styreoppnevnte, eventuelt vararepresentanten. Dersom verken den styreoppnevnte eller vararepresentanten er tilgjengelig, skal attesten fremvises for styrets leder. Attesten skal bare fremvises, og skal aldri lagres hos idrettslaget.

Den styreoppnevnte skal ringe NIF sentralt på telefon 800 30 630 for veiledning

En politiattest med anmerkninger inneholder sensitive opplysninger. I idrettslaget er det kun den som har fått seg fremvist politiattesten som skal kjenne til innholdet i attesten. Informasjonen som finnes på politiattesten skal behandles helt konfidensielt.

Hvordan behandler idrettslaget en person som ikke ønsker å innhente politiattest?

Hvis idrettslaget ber om en politiattest, men den aktuelle personen ikke ønsker å innhente den, skal idrettslaget ikke benytte vedkommende til oppgaver i idrettslaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige/mennesker med utviklingshemming.

Den styreoppnevnte skal notere ned at vedkommende har unnlatt å innlevere politiattest, og oppbevare opplysningene på forsvarlig måte.

Hvordan behandler idrettslaget en person som er ansatt eller skal ansettes i idrettslaget?

Forut for en ansettelse

Det skal fremgå av stillingsannonser at vedkommende stilling krever fremvisning av politiattest. Det er bare den person som tilbys en stilling som kan avkreves politiattest, og ikke samtlige søkere til stillingen.

I et løpende ansettelsesforhold

Dersom en person allerede er i et løpende ansettelsesforhold med idrettslaget og vedkommende innhenter en politiattest med anmerkninger, kan dette få betydning for ansettelsesforholdet. Den styreoppnevnte skal umiddelbart ringe NIF sentralt for rådgivning i saken.

Hvordan skal idrettslaget behandle opplysninger som fremgår av politiattesten?

En politiattest uten anmerkninger inneholder personopplysninger. En attest med anmerkninger inneholder i tillegg sensitive personopp-

lysninger. Behandling av personopplysninger er underlagt personopplysningsloven, og loven stiller krav til behandling (lagring, utlevering osv) av slike opplysninger.

Se nærmere om dette på NIFs hjemmeside www.idrett.no/politiattest.

Idrettslag som ikke innhenter politiattester

Alle idrettslag plikter å innhente politiattester fra personer som har eller får et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming. Idrettslag kan sanksjoneres etter NIFs lov kapittel 11 dersom de unnlater å følge dette pålegget.

Idrettslaget har ikke rett til å omgå Idrettsstyrets krav om innhenting av politiattest, ved f.eks. å innhente en egenerklæring fra den aktuelle personen hvor vedkommende blir bedt om å erklære at han/hun har rent rulleblad.

Rådgivning og informasjon hos NIF

Alle idrettslag er velkomne til å kontakte NIF for råd om innhenting og håndtering av politiattester. NIF kontaktes per e-post til politiattest@idrettsforbundet.no eller på telefon 800 30 630.

Formålet med ordningen er å forhindre at personer som er siktet/tiltalt eller tidligere er dømt for seksualforbrytelser kommer i en posisjon der de kan begå nye overgrep. Innhenting av politiattest er aldri tilstrekkelig for å bidra til å fjerne faren for at mindreårige utsettes for uønskete handlinger fra andre. Det handler like mye om forebygging, åpenhet og praktiske ordninger i idrettslaget for å hindre seksuelle krenkelser.

Denne veilederen kan lastes ned fra NIFs hjemmeside www.idrett.no/politiattest. Der finner du også mer informasjon om ordningen med politiattester og kan blant annet få svar på ofte stilte spørsmål og informasjon om praktisk forebyggende arbeid i idrettslaget.

På hjemmesiden finnes også en standardsøknad idrettslaget kan benytte for å innhente politiattest og standard informasjonsskriv mm.

Utgiver: Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité

Besøksadresse: Sognsveien 75 L
Postadresse: 0840 Oslo
Tlf: +47 21 02 90 00
Faks: +47 21 02 90 50

Kontakt NIF for råd og veiledning:

Tlf: 800 30 630

E-post politiattest@idrettsforbundet.no

www.idrett.no/politiattest